

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort
Leusden

Jaarrapport 2022

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

1	Bestuursverslag over 2022	4
---	---------------------------	---

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2022	17
2	Staat van baten en lasten over 2022	19
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	20
4	Toelichting op de balans per 31 december 2022	23
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	28
6	Overige toelichting	32

OVERIGE GEGEVENS

BIJLAGEN

A	Specificatie subsidiabele en niet subsidiabele kosten	
---	---	--

BESTUURSVERSLAG

Bestuursverslag Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort 2022

Bestuur SNMKA 2022

Gijs de Vries (voorzitter);
Fleur de Beaufort (secretaris en vicevoorzitter);
Tobias van Baarsen (penningmeester);
Annelies Meijnhardt;
Annemieke Gringold.

Directeur: Micha Bruinvels

Statuten Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort

Ten overstaan van notaris Mr. A. Veldhuizen is op 28 maart 2000 Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort opgericht. De stichting heeft haar zetel in de gemeente Leusden.

De doelstelling van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort wordt in artikel 2 van de statuten als volgt omschreven:

Het doel van de stichting is:

- I. Het in stand houden van de herinnering aan:
  - a. Het door de Duitse bezetter tijdens de oorlog negentienhonderd veertig - negentienhonderd vijfenveertig ten zuiden van laan 1914 te Amersfoort, op het grondgebied van de huidige gemeente Leusden, opgerichte "Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort", afgekort PDA, hierna te noemen "Kamp Amersfoort";
  - b. Het leven en behandeling van hen, die daar gevangen hebben gezeten op grond van ras, religie of politieke overtuiging, dan wel wegens hun verzet tegen de bezettende macht, op grond van krijgsgevangenschap als geallieerd militair, van enig represaillemaatregel of andere door de bezetter gehanteerde dwangmaatregel;
  - c. De wisselwerking tussen het Kamp Amersfoort en de "buitenwereld"; alles in de meest uitgebreide zin van het woord;
Het verschaffen van informatie-, bij voorkeur op/of in de directe omgeving van het terrein van Kamp Amersfoort over de historische en actuele betekenis daarvan, alsmede van de daaraan verwante thema's, zoals de geschiedenis en het tot stand komen van Kamp Amersfoort als Nationaal Monument, teneinde dit terrein een plaats te doen zijn van herinnering, herdenking en bezinning en voorts al hetgeen daarmede in ruimste zin verband houdt.

2. De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:
  - a. Het bevorderen van de instandhouding van de nog bestaande delen van gebouwen, inrichtingen of voorwerpen, die destijds van Kamp Amersfoort deel uitmaakten;
  - b. Het bevorderen van de inrichting of instandhouding van een gedenkplaats op het terrein van Kamp Amersfoort of de directe omgeving daarvan, om bezoekers in staat te stellen informatie over dat kamp te verkrijgen en de mogelijkheid te bieden tot herdenking en bezinning;
  - c. Het bevorderen van het betrekken van "Nationaal Monument Kamp Amersfoort", de door gevangenen uitgegraven voormalige schietbaan van Kamp Amersfoort met het beeld van "Gevangenen voor het vuurpeloton" van Frits Sieger, bij onder a. en b. van dit artikel genoemde objecten, om zo te komen tot één onverdeeld herinnerings- en bezinningscentrum "Nationaal Monument Kamp Amersfoort", waartoe mede behoort de in negentienhonderd vijfennegentig aangelegde symbolische appèlplaats/rozentuin en het in tweeduizend herbouwde herinneringscentrum rondom de monumentale muur met muurschilderingen;
  - d. Het in eigendom of bruikleen of andersom (doen) verwerven van voorwerpen, boeken en documentatie, betrekking hebbende op- of verband houdende met het Kamp Amersfoort
  - e. Het bevorderen van de kennis over- en het (doen) verzamelen van gegevens van het Kamp Amersfoort en van de monumenten die binnen de voormalige grenzen daarvan aanwezig zijn, waaronder in ieder geval begrepen het monument "Koedriest" dat algemeen bekendheid geniet als "Russenmonument", alsmede van de in de omgeving

- aanwezige oorlogsgraven in relatie tot Kamp Amersfoort, waaronder begrepen die op de begraafplaats Rusthof te Leusden;
- f. Het ontwikkelen van educatieve en voorlichtende werkzaamheden, die de doelstelling bevorderen;
  - g. Het houden van herdenkings- en bezinningsbijeenkomsten verband houdende met hetgeen in Kamp Amersfoort is geschied;
  - h. Het aanwenden van alle ander wettige en nuttige middelen;
alles in de meest uitgebreide zin van het woord.

Activiteiten en besluiten bestuur Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort in 2022

Het bestuur heeft in 2022 vier maal vergaderd. Het jaar 2022 stond werd gekenmerkt door een directie- en bestuurswissel en het op orde brengen van de exploitatie in de post-coronaperiode.

- Micha Bruinvels heeft Willemien Meershoek per 1 maart vervangen als directeur;
- Via een sollicitatieproces zijn René Cuperus en Renko Campen vervangen door Annelies Meijnhardt en Annemieke Gringold;
- Besteding NS-gelden;
- Goedkeuring opname NMKA in Nationale Bewegwijzering;
- Omgang met gevoeligheid van hedendaagse oorlogssituatie;;
- De jaarrekening 2021 en de begroting 2023 zijn goedgekeurd/vastgesteld.

Plan van Aanpak

Na het aantreden van de nieuwe directeur per 1 maart 2022 is een plan van aanpak opgesteld om Nationaal Monument Kamp Amersfoort (NMKA) op korte termijn verbeteringen door te kunnen voeren. De prioriteiten zijn:

Museumregistratie (afroonden in 2023)

Formeel mag NMKA pas een museum genoemd worden als het voldoet aan de museumnorm. Dat betekent niet alleen het doorlopen van een proces waardoor er aan een minimale norm wordt voldaan op het gebied van bedrijfsvoering, collectie en publiek, ook voldoet NMKA dan formeel aan veiligheidsvoorschriften als ethische normen.

Na het voldoen aan de norm kan NMKA de Museumjaarkaart worden ingevoerd en wordt NMKA in de promotiecampagnes van de Museumvereniging.

Eigenaarschap techniek (afroonden begin 2023)

Kennis opbouwen over gebruikte techniek in het museum en vervolgens dat in eigen beheer nemen. Functie van huisbaas upgraden naar technisch medewerker.

Invulling van de staf (uitvoering start in 2023)

Capaciteit en capaciteiten van de staf dienen aangevuld te worden. Met de museale functie van NMKA naast die van herinneringscentrum heeft de organisatie dringend behoefte aan meer FTE en professionele kennis en kunde. In 2023 zullen twee stafleden met pensioen gaan en vervangen worden door twee medewerkers met aanvullende profielen. Daarnaast ligt er een aanvraag om enkele functies meer uren te geven en een communicatiemedewerker aan te stellen.

Vrijwilligersbeleid (uitvoering 2023)

Professionalisering van het vrijwilligersbeleid. Met meer beschikbaarheid en multi-inzetbaarheid van vrijwilligers en een 'smarter' roostersysteem kan efficiënter gewerkt worden. Tevens wordt er naar uniformiteit gestreefd van de vrijwilligerscontracten.

Rode Barak of alternatief (start uitvoering in 2023)

De organisatie heeft dringend behoefte aan extra kantoorruimte om de huidige staf arbotechnisch verantwoord te laten werken en de potentiële groei van het aantal werknemers op te vangen. Daarnaast heeft de organisatie educatieruimte nodig om scholen op te vangen, scholieren krijgen dan een andere, aangepaste, introductie over de geschiedenis van het kamp. In diezelfde ruimte kan ook de VR-experience nabesproken worden, contemplatie met de groep biedt zorgt voor een rijkere ervaring en optimale nazorg.

Communicatieplan (start uitvoering in 2023)

Een communicatieplan is nodig om NMKA op de kaart te zetten, bekendheid en publiciteit is nodig om meer bezoekers te krijgen. Aan een positioneringsplan wordt gewerkt. NMKA beschikt nog niet over een communicatiemedewerker.

VR Experience

De dilemmaworkshop inzetten als USP voor NMKA om specifieke educatieve en professionele doelgroepen te bereiken.

Activiteitenverslag 2022

Tentoonstellingen

Naast de vaste tentoonstelling stond in 2022 de wisseltentoonstelling 'Executie' in het ondergrondse museum, waarin de 383 executies die in Kamp Amersfoort hebben plaatsgevonden worden belicht.

Bezoekers

In 2022 hebben 17.000 personen een bezoek gebracht aan Nationaal Monument Kamp Amersfoort. Hetgeen niet in lijn lag met de verwachtingen. Van de 17.000 kwamen 4.000 (23%) scholieren op groepsbezoek, evenals ca. 1.100 volwassenen (7%).

De overigen waren individuele bezoekers, waarvan 60% aan de kassa betaalde en 40% online. Het hoogste maandbezoek was in mei met 2585 personen. De maanden juli en augustus hebben normaliter het hoogste aantal individuele bezoekers vanwege de schoolvakanties, maar de aantallen vielen tegen. Overigens sectorbreed als ook in de musea, volgens de museumvereniging hadden kleine en onbekende musea te lijden onder het inflatiespook dat in 2022 de kop op stak.

Herdenkingen

Op 9 april vond de herdenking van de Sovjet-krijgsgevangenen, die vermoord zijn in Kamp Amersfoort, plaats bij monument Koedriest. De herdenking wordt georganiseerd door Stichting Sovjet Ereveld, NMKA speelt hierbij een faciliterende rol.

Op 19 april is de herdenking van de overdracht van Kamp Amersfoort aan het Rode Kruis in 1945. Net als in 2020 en 2021 gelivestreamd en uitgezonden via RTV Utrecht. De ceremonie kon door een klein aantal personen worden bijgewoond want het publiek was, helaas, nog niet welkom. De herdenking stond in het teken van 'Transport en Jongeren', jonge nabestaanden van gevangenen bezochten kampen waar hun voorouders heen zijn getransporteerd. Zij deden verslag in woord en beeld.

Op 4 mei was de herdenking bij monument Jannetjesdal, een van de executieplekken van Kamp Amersfoort op de Leusderheide, met publiek. De directeur van het NIOD Martijn Eickhoff, tevens kleinzoon van een gevangene van Kamp Amersfoort, sprak de aanwezigen toe. Eveneens op 4 mei was 'De Stille Tocht' van Kamp Amersfoort naar Rusthof, georganiseerd door de gemeente Leusden en Amersfoort. De herdenking trok ca. 1200 belangstellenden op het moment van de Nationale Dodenherdenking. Burgemeester Bolsius van Amersfoort sprak de aanwezigen toe.

Op 9 mei heeft NMKA, in overleg met lokale autoriteiten, passief deelgenomen aan de herdenking van de overwinning op nazi-Duitsland door de Sovjet-Unie op het Sovjet Ereveld op het Rusthof. Door de Russische inval in Oekraïne en het oneigenlijk gebruik van elementen uit de Tweede Wereldoorlog in de Russische propaganda stond de herdenking onder druk. Een passende oplossing is gevonden.

Op 11 oktober was de 'Tocht van Vrees en Hoop'. Ongeveer 350 belangstellenden luisterden naar een gedicht van Marieke Lucas Reijneveld en een voordracht van bestuurslid van het Nationaal Comité 4 & 5 mei Nikki Sterkenburg alvorens de tocht naar Amersfoort Centraal te maken.

NMKA neemt door het jaar ook deel aan herdenkingen gelieerd aan Kamp Amersfoort. Onder andere op 20 maart op de Appelweg in Amersfoort of bij Bergzicht in Woudenberg op 16 oktober. Daarnaast is NMKA betrokken bij diverse andere bijeenkomsten in dit kader.

Educatie

NMKA heeft een eigentijds museum waar de verhalen leidend zijn en de objecten ter ondersteuning van die verhalen dienen. Het gaat niet alleen om wat men ziet, maar ook om wat men ervaart. De architectuur van het gebouw grijpt hier naadloos in op de tentoonstellingen zelf en andersom. Tevens is in het ondergrondse museum ruimte voor bezinning en bespiegeling.

NMKA wil, jonge, bezoekers laten leren door, verhalen uit, het verleden zichtbaar te maken voor mensen van nu. Door te herinneren en te bezinnen, vragen we bezoekers na te denken over het verleden en - waar mogelijk - parallellen te trekken met het hedendaagse. Om je van daaruit steeds opnieuw te realiseren: *Welke keuze heb ik, welke keuze maak ik.*

Primair & secundair onderwijs

Er zijn specifieke educatieprogramma's zoals rondleidingen, films en opdrachten voor scholieren vanaf de groepen 7 en 8. Ook tijdens de herdenkingen zijn scholen actief betrokken, ook wordt er dan een verband gelegd met de huidige actuele situaties.

Reflectieprogramma in virtual reality

Onder de titel GOED OF FOUT worden aan groepen hedendaagse dilemma's voorgelegd die duidelijk maken dat niet alles zwart of wit is en dat iedereen elke dag keuzes kan maken in eigen gedrag. Het programma bestaat uit een groepstest met daarna individuele vraagstellingen in virtual reality. Het wordt uitgevoerd in een afgesloten ruimte in het museum en duurt 60 minuten. Dit programma leent zich niet alleen voor scholen en gezelschappen, maar ook voor bedrijven en organisatie om dilemma's rondom integriteit of teambuilding dan wel organisatieverandering bespreekbaar te maken. Met MBO Amersfoort is een overeenkomst gesloten om in het kader van burgerschap gedurende 5 jaar, 2.000 studenten per jaar dit programma (o.a.) te laten doorlopen.

Theater na de Dam

Theater na de Dam is een landelijk initiatief waarbij jongeren door het hele land actief betrokken worden bij de herdenking van 4 mei. Zij maken een voorstelling voor en door jongeren. Bij NMKA werd dit uitgevoerd als locatietheater in en rondom het voormalige kamp. In 2022 heeft Theater na de Dam 'Daar Sta Ik' uitgevoerd. Op basis van de vier uitverkochte voorstellingen en de reacties van het publiek, wordt deze samenwerking 2023 voortgezet.

Communicatie

Op termijn zal NMKA een combinatie van fysieke- en digitale ervaringen worden, die elkaar versterken. Opdat het publiek NMKA 24 uur per dag ervaren ongeacht de locatie waar men zich bevindt, middels producties samengesteld door specialisten en gemaakt door professionals. Inhoudelijke- als promotionele verhalen vertellen in woord, beeld en audio aan een breed publiek en daarmee potentiële bezoeker interesseren voor het nationaal monument.

In oktober is een podcast gelanceerd 'De Verdwenen SS'er'. Een zoektocht naar wat er is gebeurd met de eerste commandant van Kamp Amersfoort, Walter Heinrich, nadat deze verdween aan het einde van de oorlog. De podcast, een coproductie met LVB, stond op oudjaarsdag op 400.000 streams. De podcast was niet alleen populair vanwege de true crime component, maar bereikte ook veel luisteraars omdat er nieuws aangekoppeld was. Heinrich was tijdens de bezetting namelijk ook verantwoordelijk voor het aanwijzen van 'Nacht & Nebel', 600 verzetsstrijders werden hiervoor geselecteerd, waarvan ca. de helft nooit is teruggekomen.

Er is een huisfotograaf, Bram Petraeus (zie foto's in verslag), aangetrokken, een professionele fotograaf die de activiteiten van NMKA vastlegt als het voormalige kampterrein in de verschillende jaargetijden. In de huidige beeldcultuur is het van belang, niet alleen professioneel, om visueel uitstekend voor de dag te komen op de diverse, sociale, media. Sociale media zijn de kanalen waarmee potentiële bezoekers het eerst in aanraking komen met NMKA.

Het managen van de sociale media is weer in eigen handen, na te zijn beheerd door een externe partij. Met als gevolg meer controle over content, vorm en distributie.

De communicatie was in 2022 grotendeels gericht op de meer bekendheid te krijgen als nationaal monument. NMKA verscheen onder andere in de volgende media:

- Januari stuk over nieuwe directeur in De Volkskrant;
- Herdenking 19 april in het AD;
- Herdenking 19 april op RTV Utrecht;
- Heiligverklaring Titus Brandsma 15 mei in diverse media;
- Over 4 & 5 mei in het AD;
- 100 Jaar Nic Snaas, oud-gevangene, in Volkskrant;
- 'Tocht van Vrees & Hoop' 11 oktober in het AD;
- Onderzoek naar eerste kampcommandant / podcast "De Verdwenen SS'er" in: Trouw, WNL, Radio 1, NOS.nl, NOS Teletekst en AD.
- Winnaar Stadbouwprijs in AD;
- 6 november interview met nieuwe directeur in AD.

Daarnaast was er ook veel aandacht voor NMKA in de professionele media. 'De Verdwenen SS'er' als podcast van de week in Adformatie. Meerdere prijzen voor de architectuur van NMKA als voor de inrichting van de tentoonstelling op nationaal als internationaal niveau. En er was lovende recensie

over de opzet van NMKA in het Tijdschrift voor de Geschiedenis met als kop 'Naar een nieuwe fase in de oorlogsherinnering.'

Van de sociale media wordt vooral Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn gebruikt. Over het algemeen voor het maken van aankondigingen voor en verslagen van bijeenkomsten en herdenkingen.

Website

In 2022 werd www.kampamersfoort.nl geüpdatet

Daarnaast door een tijdelijke vrijwillige kracht werd de informatie bij Google en op Wikipedia verbeterd. Ook wordt de achterban voorzien van het magazine, met veel achtergrondinformatie over Kamp Amersfoort, InBeeld (oplage 2.000) en diverse nieuwsbrieven.

Bijeenkomsten

NMKA dient ook een plek te worden waar gepresenteerd, verteld en gediscussieerd mag worden. De bezinningsruimte van het museum zal multifunctioneel worden ingericht, dat in 2023 afgerond zal worden. Het museumcafé zal in principe niet meer als plek voor bijeenkomst fungeren.

In 2022 is er een bijeenkomst geweest met Salo Muller, een presentatie over voetbal in Kamp Amersfoort net voor het begin van het WK en een lezing over voedsel tijdens de Tweede Wereldoorlog en in het bijzonder over Kamp Amersfoort. Daarnaast was er ook nog de jaarlijkse Loes van Overeemlezing, waarin een vrouw centraal staat die een belangrijke rol heeft gespeeld in de geschiedenis van het kamp. In 2022 was kunstenaar Anna Edwards het onderwerp, als Amerikaans staatsburger zat zij van 21 september tot 11 november 1942 geïnterneerd in Kamp Amersfoort. De lezing werd gegeven door Maninne Verkade.

Special Arts

Special Arts bevordert dat alle mensen met een handicap aan kunst kunnen doen en dat ze hun talenten daarvoor kunnen ontwikkelen. In het kader van het project *Natuurlijk, samen herdenken* bezochten deelnemers Nationaal Monument Kamp Amersfoort. De gevoelens, waarnemingen en gedachten die dit opriep, brachten zij tijdens een poëzieworkshop onder woorden in een gedicht. Een aantal dichters droegen vervolgens hun gedicht voor op zaterdag 3 december 2022, de *Internationale dag voor mensen met een beperking*, tijdens een rondleiding door Kamp Amersfoort.

Medewerkers van NMKA geven geregeld lezingen in het land m.b.t. Kamp Amersfoort of aanverwante onderwerpen. Daarnaast zijn zij ook geregeld te gast bij radioprogramma's.

Onderzoek

Het onderzoeksteam van NMKA is de motor om verhalen te vertellen over Kamp Amersfoort. Onder leiding van historicus Floris van Dijk onderzoeken 23 vrijwilligers, wetenschappers en doctoraal studenten de geschiedenis van het voormalige concentratiekamp.

De volgende activiteiten werden in 2022 continu uitgevoerd omdat het meerjarige projecten of permanente activiteiten betreft:

- Updaten van KA info, de database met van 1941 - 1945. De originele administratie van Kamp Amersfoort is in april 1945 vernietigd. Door te zoeken in lokale, regionale, nationale en internationale archieven, archieven van bestemmingskampen, het Rode Kruis archief, processen-verbaal, politierapporten en mémoires van oud-gevangenen zijn in 2022 35.000 identiteiten achterhaald van de 47.000 gevangenen van Kamp Amersfoort;
- Afhandeling van informatieverzoeken over oud-gevangenen;
- Verdere vulling van de database en fotowand met foto's van oud-gevangenen, die in 2022 meer dan 6.000 foto's telde;
- Research bodemvondsten en aangeboden objecten/documenten als schenking;
- Archeologische prospecties en veldverkenningen i.s.m. stadsarcheoloog;
- Schrijven van standaardwerk over de geschiedenis en archeologie van Kamp Amersfoort. De publicatie wordt begeleid door drie academici van naam (prof.dr. K. Ribbens, dr. W. ten Have en dr. G. von Freitag Drabbe Künzel) en beslaat vier hoofdstukken: de periodes 1939-1941; 1941-1943; 1943-1945; en 1945-heden. Het betreft een vierjarig project met 23 auteurs die een deelonderwerp hebben geadopteerd.

In 2022 heeft de onderzoeksgroep van Nationaal Monument Kamp Amersfoort de volgende projecten afgerond:

- Organisatie en hosting van nationaal congres Onderzoek naar de Holocaust;
- Publicatie meerdere wetenschappelijke artikelen;
- Lezingen (o.a. Kamp Westerbork, Bunschoten en Historisch Amersfoort)
- Onderzoek voor de nieuwe wisseltentoonstelling Artsen(l)eed;
- Onderzoek en productie van fiets- en wandelapp;
- Realisatie van interne Gids voor Gidsen;
- Veldonderzoek Koedriest;
- Opgraving kleine schietbaan met BID-KL;
- Begeleiding twee academische stagiairs;
- Twee producties van het digitale magazine InBeeld (oplage 2.000 stuks);
- Update Wikipedia pagina;
- Update Google pagina.

De volgende projecten zijn in 2022 gestart:

- Digitalisering van de museumcollectie: analyse en beschrijven (in 14 velden) van authentieke documenten (gecensureerde brieven uit Kamp Amersfoort, gesmokkelde brieven, Entlassungsscheine, kampgeld etc etc) en objecten;
- Voorbereiden van landelijke digitaliseringsproject Deltaplan;
- Voorbereiden project met Volkskrant teruggave objecten aan nabestaanden;
- Begeleiding twee academische stagiairs;
- Onderzoek, uitwerking, opnamen en productie podcast 'de Verdwenen SS'er';
- Onderzoek en uitwerking podcast 'oorlogswond'.

Collectie

De collectie van NMKA dient de komende jaren een prioriteit te blijven. Naast het een onderzoeksteam zijn ook de ca. 30.000 objecten een bron van verhalen over Kamp Amersfoort. In 2022 was een half jaar 2,66 FTE beschikbaar voor collectieregistratie. Helaas niet genoeg om de ca.30.000 objecten volgens de norm van de Museumvereniging en het SMH/Deltaplan te registreren.

De volgende projecten zijn in 2022 gestart:

- Prétoetsing positief afgerond voor registratie Museumvereniging;
- Uitvoering wisseltentoonstelling 'Artsen(l)eed in Kamp Amersfoort', te openen januari 2023;
- Ontwikkeling wisseltentoonstelling 'Dwangarbeid'i.s.m. Nationaal Comité 4 & 5 mei, te openen januari 2024.

Samenwerking

NMKA is onderdeel van de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (SMH) en werkt daarmee samen met de andere partners in dit veld. Met name de vijf herinneringscentra werken (in)formeel samen. Tevens staat NMKA veelvuldig in contact met de (inter)nationale vertegenwoordigingen van Neuengamme, Natzweiler-Struthof, Auschwitz, Sobibor en andere voormalige nazi-kampen.

Er is samenwerking met het NIOD, met verschillende Universiteiten (Wetenschappelijke raad en onderzoeksplekken). Met NEOS en MBO Amersfoort is sprake van een samenwerking, waarmee duizenden scholieren uit de regio Amersfoort NMKA door het jaar heen kunnen bezoeken.

Op het gebied van herdenken is er een samenwerking met de gemeente Leusden, gemeente Amersfoort, Rusthof en Stichting Sovjet Ereveld. In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen heeft NMKA een vruchtbare samenwerking met LVB (contentmarketingbureau) opgestart.

NMKA wil graag meer samenwerken met organisaties, daar het o.a. behoefte heeft aan kennis en kunde waarover de organisatie niet beschikt. Maar ook aan samenwerking om bijvoorbeeld de VR-experience in te kunnen zetten voor leiderschapstrainingen. Daarvoor zet het bestuur van de stichting, de Kring van Beschermers en de directeur zich in.

Verdere samenwerking en overleg:

- Politieacademie;
- Nationaal Comité 4 en 5 mei;
- Platform WO2;
- NEOS (voorheen Scholen in de Kunst);
- Openbare bibliotheek Amersfoort/ Leusden/ Soest (IDEA);
- Landschap Erfgoed Utrecht;
- Archief Eemland;
- Netwerk Oorlogsbronnen;
- Sporthedenking.

Vrijwilligers

NMKA is ongelofelijk trots op de enorme inzet, betrokkenheid en kennis van onze vrijwilligers, zij zijn het hart van de organisatie. Het verloop van vrijwilligers wordt opgevangen door nieuwe aanmeldingen. Het aantal is ca. 140 vrijwilligers gebleven.

De vrijwilligers schikken zich prima in de nieuwe situatie van NMKA. Gidsen worden opgeleid, hetgeen een deelfunctie gaat worden met publieksmedewerker in de toekomst. De hoveniers, de klussers, de baliemedewerkers en onderzoekers staan meer zich qua werkzaamheden. Ook al zijn vrijwilligers die meerdere functies hebben. Ook zal de kassa vanaf 2023 louter weer bemand worden door vrijwilligers.

Terrein en beheer

Het terrein van Nationaal Monument Kamp Amersfoort wordt onderhouden door vrijwilligers als een professionele partij. Aangestuurd door de huisbaas van NMKA worden, afhankelijk van de jaargetijde, taken opgepakt om NMKA en haar omgeving zo optimaal mogelijk te presenteren.

JAARREKENING 2022

Balans per 31 december 2022

Staat van baten en lasten over 2022

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting op de balans per 31 december 2022

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

Overige toelichtingen

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2022
(na resultaatbestemming)

	<u>31 december 2022</u>		<u>31 december 2021</u>	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa (1)		36.975		31.520
Vlottende activa				
Voorraden (2)		16.876		21.153
Overige vorderingen (3)				
Debiteuren	13.588		52	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.257		16.590	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>22.008</u>		<u>59.794</u>	
		41.853		76.436
Liquide middelen (4)		444.492		519.752
		<u>540.196</u>		<u>648.861</u>

	<u>31 december 2022</u>		<u>31 december 2021</u>	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Stichtingsvermogen	(5)			
Vrij besteedbaar vermogen		-23.669		20.718
Egalisatiereserve VWS		24.861		62.087
Bestemmingsreserves		601		14.700
Bestemmingsfonds		432.228		498.205
			434.021	595.710
Kortlopende schulden	(6)			
Crediteuren		28.472		8.712
Belastingen en premies sociale verzekeringen		12.006		-
Overige schulden en overlopende passiva		65.697		44.439
			106.175	53.151
			<u>540.196</u>	<u>648.861</u>

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

		Saldo 2022	Budget 2022	Saldo 2021
		€	€	€
Baten				
Baten	(7)	177.375	249.000	132.640
Baten uit fondsenwerving	(8)	24.222	4.000	379.902
Subsidiebaten	(9)	467.126	469.212	476.958
Overige baten	(10)	-	-	10.000
Som der baten		668.723	722.212	999.500
Lasten				
Besteed aan de doelstellingen				
Projecten	(11)	435	-	883.777
Herdenken	(12)	27.906	43.500	51.214
Bezinnen	(13)	150	-	-
Voorlichting en educatie	(14)	44.308	27.000	19.383
Communicatie	(15)	5.893	1.500	-
		78.692	72.000	954.374
Kosten beheer en administratie				
Personeelskosten	(16)	489.675	451.778	412.967
Afschrijvingen	(17)	11.314	8.000	9.229
Overige lasten	(18)	243.176	187.434	179.741
		744.165	647.212	601.937
Som der lasten		822.857	719.212	1.556.311
Financiële lasten	(19)	-2.815	-3.000	-2.001
Resultaat		-156.949	-	-558.812
Resultaatbestemming				
Vrij besteedbaar vermogen		-44.387	-	3.882
Egalisatiereserve VWS		-37.226	-	31.483
Bestemmingsreserves		-14.099	-	14.700
Bestemmingsfonds		-61.237	-	-608.877
		-156.949	-	-558.812

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort, geregistreerd onder KvK-nummer 32079321) is gevestigd op Loes van Overeemlaan 19 te Leusden.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING.

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW in lijn met RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Hoewel de Stichting geen fondsenwervende instelling is zijn in verband met het project Nieuwbouw diverse fondsen geworven met en hebben een éénmalig karakter. De verantwoordiging ten aanzien van de ontvangen fondsen ten behoeve van de te realiseren nieuwbouw worden apart verantwoord.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.

Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten.

Voorraden

Voorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraad grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van first-in-first-out.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij de kostprijs afwijkt van de nominale waarde. In dat geval wordt de vordering gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Afwijkingen tussen de kostprijs en de nominale waarde kunnen onder meer ontstaan door (dis)agio of transactiekosten. Indien nodig wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, waaronder voorzieningen voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde of, als beperkingen in de vrije beschikbaarheid daartoe aanleiding geven, op een lagere waarde.

Kortlopende schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij de waarde bij het ontstaan van de schuld afwijkt van de nominale waarde. In dat geval wordt de schuld gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Afwijkingen tussen de kostprijs en de nominale waarde kunnen onder meer ontstaan door (dis)agio of transactiekosten.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk Bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten. Binnen de baten van particulieren is het gehele bedrag opgehaald door donaties en giften.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Baten uit fondsenwerving

Onder baten van particulieren wordt verstaan de algemene donaties voor de stichting.

Subsidiebaten

Hieronder wordt verstaan zowel subsidies van gemeenten, provincies als van het rijk.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gedeerd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Afschrijvingen

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële lasten

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Belastingen

Omzetbelasting

De stichting is vanaf 2017 omzetbelastingplichtig. Elk kwartaal wordt er een aangifte omzetbelasting ingediend.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen en -terreinen	Inventaris	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2022			
Kostprijs	514.242	70.204	584.446
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-514.242	-38.685	-552.927
	-	31.519	31.519
Mutaties			
Investerings	-	16.970	16.970
Desinvesterings	-	367	367
Afschrijvingen	-	-11.881	-11.881
	-	5.456	5.456
Boekwaarde per 31 december 2022			
Kostprijs	514.242	87.541	601.783
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen en ontvangen subsidies	-514.242	-50.566	-564.808
	-	36.975	36.975

De grond, inclusief enkele opstallen, is in erfpacht/onder erfpacht verkregen van de Gemeente Leusden. Dit betreft eeuwigdurende erfpacht. Laatstelijk verleden bij de notaris in 2016. De jaarlijkse canon bedraagt 2 x € 0,45. Historische kostprijs bezoekersgebouw, geïnvesteerd in 2013 & 2014 bedraagt € 1.700.545. Historische kostprijs voor het museum en de daarbij behorende herinrichting afgerond in 2021 bedraagt € 5.745.817. Deze investeringen zijn, onder aftrek van een eigen bijdrage, door externe partijen gefinancierd. Het gebouw is eigendom van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort. In 2016 is het bezoekersgebouw opnieuw getaxeerd op een waarde van € 1.120.000. De vastgestelde WOZ waarde per 1 januari 2022 bedraagt € 2.110.000.

Afschrijvingspercentages

	%
Gebouwen en -terreinen	0
Inventaris	20

2. Voorraden

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Voorraad boeken	11.531	12.317
Voorraad cd's en dvd's	-	3.333
Voorraad horeca	2.097	2.097
Voorraad diversen	3.248	3.406
	16.876	21.153

3. Overige vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	13.588	52

Een voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	5.866	15.968
Loonheffing	391	392
Pensioenen	-	230
	<u>6.257</u>	<u>16.590</u>

Overige vorderingen

Waarborgsom	-	740
	<u>-</u>	<u>740</u>

Overlopende activa

Subsidies	-	50.000
Nog te ontvangen nalatenschap	10.711	-
Vooruitbetaalde kosten	10.408	7.179
Overige overlopende activa	889	1.875
	<u>22.008</u>	<u>59.054</u>

4. **Liquide middelen**

Rabobank	408.741	464.902
SNS Bank	32.321	53.983
Kas	3.122	540
Gelden onderweg	308	327
	<u>444.492</u>	<u>519.752</u>

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA**5. Stichtingsvermogen**

	2022	2021
	€	€
Vrij besteedbaar vermogen		
Stand per 1 januari	20.718	16.836
Resultaatbestemming	-44.387	3.882
Stand per 31 december	<u>-23.669</u>	<u>20.718</u>

De resultaatbestemming betreft het saldo van de baten en lasten de mutatie egalisatiereserve VWS en de mutatie bestemmingsfonds. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de resultaatbestemming bij de staat van baten en lasten.

Egalisatiereserve VWS

Stand per 1 januari	62.087	30.604
Resultaatbestemming	-37.226	31.483
Stand per 31 december	<u>24.861</u>	<u>62.087</u>

De resultaatbestemming 2022 ad €38.770 negatief betreft de hogere subsidiabele kosten ten opzicht van de ontvangen subsidie. De resultaatbestemming 2021 ad €31.483 is opgebouwd uit een saldo ad €8.517 negatief en hiernaast €40.000 positief zijnde de ontvangen noodsteun in verband met achtergebleven opbrengsten in 2021. Saldo van €8.517 betreft het verschil tussen de subsidiabele kosten ad €449.816 minus de ontvangen subsidies en fondsgelden ad €441.299. Zie ook bijlage 1 specificatie subsidiabele kosten.

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve 'Educatie'	<u>601</u>	<u>14.700</u>

	2022	2021
	€	€
Bestemmingsreserve 'Educatie'		
Stand per 1 januari	14.700	-
Resultaatbestemming	-14.099	14.700
Stand per 31 december	<u>601</u>	<u>14.700</u>

Betreft de in 2021 ontvangen gelden welke ingezet worden voor educatieve programma's

Bestemmingsfonds

Bestemmingsfonds "100 verhalen" (digitalisering getuigenissen)	7.618	7.618
Donatie NS	338.763	400.000
Bezoek MBO Amersfoort studenten	85.847	90.587
	<u>432.228</u>	<u>498.205</u>

Bestemmingsfonds "100 verhalen" (digitalisering getuigenissen)

Stand per 1 januari	7.618	7.618
Stand per 31 december	<u>7.618</u>	<u>7.618</u>

Donatie NS

Stand per 1 januari	400.000	400.000
Resultaatbestemming	-61.237	-
Stand per 31 december	<u>338.763</u>	<u>400.000</u>

Dit betreft de van de NS ontvangen, nog niet bestede danwel specifiek bestemde gelden. Specifieke toepassingsgebieden zijn benoemd.

Bezoek MBO Amersfoort studenten

Stand per 1 januari	90.587	91.667
Onttrekking	-4.740	-
Resultaatbestemming	-	-1.080
Stand per 31 december	<u>85.847</u>	<u>90.587</u>

Dit betreft de van MBO Amersfoort ontvangen gelden ten behoeve van de ontvangst van MBO studenten in de komende jaren. In het boekjaar is voor een waarde ad € 4.740 aan rondleidingen MBO studenten gegeven.

6. Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	28.472	8.712
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Pensioenen	12.006	-
Overige schulden en overlopende passiva		
Overige schulden	7.940	6.811
Overlopende passiva	57.757	37.628
	<u>65.697</u>	<u>44.439</u>
Overige schulden		
Nog te betalen aan stichting Kring van Beschermers	7.940	6.811
	<u>7.940</u>	<u>6.811</u>
Overlopende passiva		
Vakantiegeldverplichting	18.733	17.356
Vakantiedagen	15.841	7.864
Accountantskosten	17.500	7.500
Nog te betalen kosten	3.251	4.908
Eindejaarsuitkering	2.432	-
	<u>57.757</u>	<u>37.628</u>

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	Saldo 2022	Budget 2022	Saldo 2021
	€	€	€
7. Baten			
Omzet rondleidingen en lezingen	39.097	53.000	19.248
Omzet toegang kaartverkoop	90.339	120.000	75.615
Omzet verkoop boeken, cd's, dvd's, postzegels	13.803	21.000	9.934
Omzet horeca	34.136	55.000	27.843
	<u>177.375</u>	<u>249.000</u>	<u>132.640</u>
8. Baten uit fondsenwerving			
Donaties en giften	4.171	4.000	2.622
Beschermers Kamp Amersfoort	-	-	10.800
Nalatenschappen	10.711	-	-
Fondsgelden 'Vernieuwingsplannen Kamp Amersfoort'	-	-	269.780
Fondsgelden algemeen ('Kinderen vn toen')	9.340	-	2.000
Ontvangen gelden ten behoeve van educatie	-	-	14.700
Ontvangen noodsteun Corona vfonds	-	-	40.000
Ontvangen noodsteun Corona vws	-	-	40.000
	<u>24.222</u>	<u>4.000</u>	<u>379.902</u>
9. Subsidiebaten			
Instellingssubsidie Ministerie VWS	451.467	436.212	436.299
Fondsgelden herdenking 19 april	15.659	33.000	40.659
	<u>467.126</u>	<u>469.212</u>	<u>476.958</u>
10. Overige baten			
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	10.000
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>10.000</u>
Besteed aan de doelstellingen			
11. Projecten			
Project 'Verbouwingsplannen Kamp Amersfoort'	435	-	876.280
Projectkosten 'Geef gevangenen een gezicht'	-	-	7.497
	<u>435</u>	<u>-</u>	<u>883.777</u>
12. Herdenken			
Herdenking 19 april	22.416	37.500	47.325
Herdenkingen overig	5.490	6.000	3.889
	<u>27.906</u>	<u>43.500</u>	<u>51.214</u>
13. Bezinnen			
Lezingen	150	-	-
	<u>150</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

	Saldo 2022	Budget 2022	Saldo 2021
	€	€	€
14. Voorlichting en educatie			
Rondleidingen	14.123	2.000	217
Bijzondere educatieve projecten	16.749	15.000	9.450
Kosten lesprogramma	13.436	10.000	9.716
	<u>44.308</u>	<u>27.000</u>	<u>19.383</u>
15. Communicatie			
Kosten exposities	5.893	1.500	-
	<u>5.893</u>	<u>1.500</u>	<u>-</u>

Het totaal bestedingen aan doelstellingen uitgedrukt in een percentage van de totale baten is:

2022: 12 %

2021: 95 %

Het totaal bestedingen aan doelstellingen uitgedrukt in een percentage van de totale lasten is:

2022: 10 %

2021: 61 %

16. Personeelskosten

Lonen en salarissen	399.786	359.473	319.272
Sociale lasten	89.889	92.305	93.695
	<u>489.675</u>	<u>451.778</u>	<u>412.967</u>

Lonen en salarissen

Bruto lonen	390.659	359.473	315.820
Mutatie vakantiedagenverplichting	7.977	-	3.767
Mutatie verplichting vakantiegeld en -dagen	1.245	-	571
Mutatie reservering eindejaarsuitkering	905	-	114
Doorbelaste personeelslasten	-1.000	-	-1.000
	<u>399.786</u>	<u>359.473</u>	<u>319.272</u>

Sociale lasten

Premies sociale verzekeringswetten	46.427	55.905	58.033
Pensioenverzekeringen	43.462	36.400	35.662
	<u>89.889</u>	<u>92.305</u>	<u>93.695</u>

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2022 gemiddeld 7 personeelsleden werkzaam (2021: 7).

17. Afschrijvingen

Afschrijvingen materiële vaste activa

Inventaris	11.314	8.000	9.229
	<u>11.314</u>	<u>8.000</u>	<u>9.229</u>

18. Overige lasten

Overige personeelskosten	37.264	28.670	18.995
Huisvestingskosten	106.166	58.126	72.701
Kantoorkosten	31.033	39.500	38.007
Verkooplasten	3.330	1.500	2.193
Algemene kosten	65.383	59.638	47.845
	<u>243.176</u>	<u>187.434</u>	<u>179.741</u>

	Saldo 2022	Budget 2022	Saldo 2021
	€	€	€
<i>Overige personeelskosten</i>			
Uitzendkrachten	500	-	14.664
Reiskostenvergoedingen	5.408	-	972
Onkostenvergoedingen	26.757	25.000	-
Uitgaven ten laste van werkkostenregeling	2.028	3.500	548
Overige personeelskosten	2.571	170	2.811
	<u>37.264</u>	<u>28.670</u>	<u>18.995</u>
<i>Huisvestingskosten</i>			
Vervangende kantoorruimte	62	-	59
Energiekosten	25.040	15.000	17.113
Onderhoud onroerende zaak	22.555	12.000	21.386
Onroerendezaakbelasting	14.064	6.900	3.407
Schoonmaak	25.882	20.000	18.413
Onderhoud beelden en monumenten	768	726	675
Onderhoud gebouwen	5.818	-	-
Onderhoud technische installaties	8.281	2.000	8.431
Kleine aanschaffingen	3.696	1.500	3.217
	<u>106.166</u>	<u>58.126</u>	<u>72.701</u>
<i>Kantoorkosten</i>			
Drukwerk	854	500	1.485
Automatisering	14.504	18.000	17.435
Telecommunicatie	5.718	7.500	5.928
Porti	1.135	2.500	1.249
Verzekering	8.521	10.000	11.249
Kantoorbenodigdheden	301	1.000	661
	<u>31.033</u>	<u>39.500</u>	<u>38.007</u>
<i>Verkoopkosten</i>			
Reclame- en advertenties	2.365	1.500	1.963
Representatielasten	965	-	230
	<u>3.330</u>	<u>1.500</u>	<u>2.193</u>
<i>Algemene kosten</i>			
Accountant	21.562	8.000	8.242
Administratie	2.344	2.500	2.922
Bestuur / directie	4.877	700	1.242
Vorbereiding uitvoering vernieuwing	-	-	40
Uitgave informatieblad "In Beeld"	300	-	125
Deelname SMH 40-45	750	750	750
Kosten vrijwilligers	7.781	5.500	10.896
Inkoop boeken en horeca	24.036	35.188	27.437
Voorraadmutatie	2.991	7.000	-3.869
Overige algemene lasten	742	-	60
	<u>65.383</u>	<u>59.638</u>	<u>47.845</u>

19. Financiële lasten

	Saldo 2022	Budget 2022	Saldo 2021
	€	€	€
<i>Rentelasten en soortgelijke lasten</i>			
Rente en banklasten	-2.815	-3.000	-2.001

6 OVERIGE TOELICHTING

Verwerking van het verlies 2022

Het verlies ad € 156.949 over 2022 is verdeeld in lijn met de resultaatbestemming zoals opgenomen onder de staat van baten en lasten 2022.

Ondertekening bestuur

Amersfoort, 13 juli 2023

P.G. de Vries, Voorzitter

F.D. Graswinckel - de Beaufort, Secretaris

T.B. van Baarsen, Penningmeester

M.E. de Jonge - Meijnhardt

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort te Leusden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amersfoort, 13 juli 2023
Moore MTH B.V..

S.C. Hollestelle MSc RA

BIJLAGEN

A SPECIFICATIE SUBSIDIABELE EN NIET SUBSIDIABELE KOSTEN

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort te Leusden

Bijlage 1: Specificatie niet subsidiabele kosten

	Realisatie 2022		Begroting 2022	
Algemeen				
Huisvestingskosten	€	56.913	€	28.500
Overige kosten				
	€	56.913	€	28.500
Educatie				
Personeelskosten	€	73.795	€	135.312
Overige kosten	€	20.819	€	39.000
	€	94.614	€	174.312
Opbrengsten Algemeen				
Opbrengsten en donaties	€	48.757	€	48.000
	€	48.757	€	48.000
Opbrengsten Educatie				
Donaties	€	-	€	-
Activiteitenopbrengsten rondleiding	€	93.100	€	130.000
Subsidie verbouwing	€	-	€	-
Bijdrage Stichting Kring van Beschermers van NMKA	€	-	€	-
Verkoop boeken / dvd's	€	46.918	€	12.000
	€	140.018	€	142.000
Onderzoek team				
Communicatiekosten	€	48.129	€	-
Overige kosten				
Fondsenwerving				
Inkoop boeken, dvd's, horeca	€	27.029	€	42.188
Rente, afschrijvingen, bankkosten en baten (horeca)	€	6.477	€	8.000
	€	33.506	€	50.188
Resultaat niet subsidiabele kosten				
Resultaat Educatie	€	45.404	€	-32.312
Resultaat overige	€	-89.791	€	-30.688
	€	-44.387	€	-63.000

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort te Leusden

Bijlage 1: Specificatie subsidiabele kosten

	Realisatie 2022	Begroting 2022
Beheer en Behoud		
Personeelskosten	€ 287.093	€ 288.082
Huisvestingskosten	€ 55.023	€ 38.126
Kantoorkosten	€ 19.124	€ 21.000
Algemene kosten	€ 31.009	€ 16.950
Afschrijvingen investeringen	€ 7.509	€ 3.000
Doorbelasting bureaunkosten naar activiteit educatie	€ -	€ -
	<u>€ 399.758</u>	<u>€ 367.158</u>
Communicatie		
Personeelskosten communicatie	€ 54.746	€ 54.854
Kantoor en algemene kosten	€ 1.231	€ -
Overige kosten communicatie	€ 3.713	€ 2.500
	<u>€ 59.690</u>	<u>€ 57.354</u>
Herdenken		
Personeelskosten herdenken	€ 17.429	€ 17.455
Overige kosten herdenken	€ 27.475	€ 9.500
	<u>€ 44.904</u>	<u>€ 26.955</u>
Opbrengsten		
Subsidie ministerie VWS	€ 451.467	€ 451.467
Bijdrage in verband met steun Corona		
Bijdrage Stichting Kring van Beschermers herdenken		
Fondsgelden herdenking 19 april	€ 15.659	€ 33.000
	<u>€ 467.126</u>	<u>€ 484.467</u>
Saldo ten gunste van Egalisatiereserve VWS	<u>€ -37.226</u>	

This document is signed digitally